

בש"פ 5339/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5339/19

לפני:

כבוד השופט א' שטיין

העורר:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996, על החלטת בית המשפט המחוזי חיפה במ"ת 862-07-19 מיום 8.8.2019 שניתנה על-ידי כב' השופט נ' סילמן

בשם העורר:

עו"ד עומר מסארווה ; עו"ד אוס עאזם; עו"ד ששון בר עוז

בשם המשיבה:

עו"ד בתשבע אבגז

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטתו של בית המשפט המחוזי חיפה (כב' השופט נ' סילמן) אשר ניתנה ביום 8.8.2019 במ"ת 862-07-19 (במסגרת ת"פ 815-07-19) ובה קבע בית המשפט כי העורר ייעצר מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים המתנהלים נגדו.

2. ביום 1.7.2019 הוגש לבית משפט קמא כתב אישום נגד העורר, המייחס לו חטיפה, עבירה לפי סעיף 369 בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); וכן תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 380 ו-382(א) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום, העורר, יליד עמוד 1

שנת 2000, ומספר אחרים (להלן: האחרים) חשדו כי א' (להלן: המתלונן), אחיו וידידו (להלן: הידיד) גנבו מהם כסף בעבר. על רקע חשדם זה החליטו העורר והאחרים להביא את המתלונן באמצעי תרמית לבית עסק בעיר חיפה כדי לתבוע ממנו באיומים לתת מענה לחשד האמור. לשם כך, נעזרו העורר והאחרים בידיד, אשר לבקשתם קבע עם המתלונן מפגש ברחוב בן יהודה בחיפה - כשהאחרון אינו מודע לכך כי הידיד עתיד להגיע למקום עם העורר והאחרים, אשר מתכוונים להסיעו לבית עסק ושם להכותו ולאיים עליו. ביום המפגש, 23.5.2019, בערך בשעה 00:45, הגיעו הידיד, העורר וכמה מהשותפים האחרים לדבר העבירה למקום המפגש ברכב, ושם פגשו את המתלונן והורו לו להיכנס אל הרכב. המתלונן עשה כרצונם, וכל הנוכחים נסעו לבית העסק המיועד. בהגיעם לחצר האחורית של בית העסק, אמר הידיד לעורר ולאחרים כי המתלונן ואחיו הם אלה אשר גנבו מהם את הכסף. או-אז, העורר והאחרים, שאחד מהם אחז באלה, תקפו בצוותא חדא את המתלונן באגרופים, בבעיטות ובסטירות בראשו ובחזהו, וכן היכוהו בראשו באמצעות האלה, וגרמו לו בכך לחבלות של ממש. כתוצאה ממעשים אלו סבל המתלונן משפשושים, מנפיחות בפנים וכן מאדמומיות ומרגישות בבית החזה, ונזקק לטיפול רפואי.

3. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה לבית משפט קמא בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי נגד העורר קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמו בעבירות המיוחסות לו, ובהן סרטונים ועדויות. כמו כן, נטען כי העבירות המיוחסות לעורר, ונסיבות ביצוען, מקימות נגדו עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים; וכן כי קיים חשש מפני שיבוש מהלכי משפט והימלטות מאימת הדין מצד מעורבים נוספים בפרשה. בישיבה שקיים בית משפט קמא ביום 11.7.2019, הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה ושל עילת מעצר, אולם ביקש מבית המשפט לשקול חלופת מעצר לנוכח גילו הצעיר ולנוכח העובדה כי אין לו עבר פלילי. בהתאם לכך, הורה בית המשפט על עריכת תסקיר בעניין העורר שבו תיבחן התאמתו למעצר בתנאים של איזוק אלקטרוני או לחלופת מעצר אחרת, וכן התאמתם של מפקחים פוטנציאליים לפיקוח עליו. תסקיר כאמור הוגש לבית המשפט ביום 25.7.2019, ובמסגרתו בא שירות המבחן בהמלצה שלילית בכל הנוגע לשחרורו של העורר לחלופת מעצר, בשל סיכון גבוה להישנותה של התנהגות אלימה מצדו ובשל התרשמותו כי קיים פער משמעותי בין האופן שבו הוא מציג את תכונותיו לבין התנהגותו בפועל.

4. ביום 8.8.2019 נעתר בית המשפט לבקשת המשיבה והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. בהחלטתו, בית המשפט עמד על המסוכנות הרבה אשר נשקפת מן עורר, בהתחשב בטיב מעשיו ובנסיבות בהן הם בוצעו. בהקשר זה צוין כי המערער מואשם באירוע תקיפה ברוטלי, שבוצע בצוותא חדא, ושקדם לו תכנון - אשר כלל גם הצטיידות בנשק קר. בעניין הנסיבה האחרונה צוין בין המשפט כי עצם השימוש בנשק קר איננו מאפשר את שחרורו של העורר לחלופת מעצר, נוכח האמור בסעיף 22(ב) לחוק המעצרים, ונוכח אי התקיימותן של נסיבות מיוחדות המצדיקות סטייה מהוראה זו. בית המשפט נתן דעתו גם למצבו של המתלונן, אשר מצוי בסכנת חיים ממשית עקב האיומים על חייו בשל ניהול ההליך, ולכך שקיים חשש לשיבוש החקירה בשל מעורבותם של גורמים נוספים בפרשה שזהותם טרם התבררה. בית המשפט התייחס גם לתסקיר שירות המבחן וזקף את האמור בו לחובתו של העורר. בעניין התסקיר צוין גם כי אין משמעות לכך ששירות המבחן לא התייחס מפורשות לחלופת מעצר בתנאים של איזוק אלקטרוני, שכן חלופה זאת ממילא איננה מתאימה למקרה. לאור כל האמור, קבע בית המשפט כי לא קיימת חלופת מעצר אשר תקהה את המסוכנות הנשקפת מהעורר.

מכאן הערר שלפניי, במסגרתו מבקש העורר כי אורה על שחרורו ממעצר מאחורי סורג ובריאח לחלופת מעצר.

5. העורר טען בפניי כי בית משפט קמא שגה בכך שלא נתן משקל הולם לעובדה שאין לו עבר פלילי, לכך

שהעבירה בוצעה בהיותו בן 18 וחודש ימים בלבד, וכן למצוקה הנפשית בה הוא מצוי עקב מעצרו, אשר נמשך כבר למעלה מחודשיים. עוד טען העורר כי בית המשפט טעה גם בקביעתו כי קיימים מעורבים נוספים בפרשה שטרם נעצרו, וכי המתלון מצוי בסכנת חיים ממשית. כמו כן הלין העורר על כך שבית המשפט לא נדרש לבחינת חלופות מעצר עבורו וכן לבחינת מפקחים נוספים, מעבר לאמו ואחותו, אשר נפסלו על ידי שירות המבחן. לטענתו, פסילתן של שתי אלו מלפקח עליו רק מן הטעם כי הן מגוננות עליו לא היתה ראויה.

6. באשר למסוכנות הנשקפת ממנו, טען העורר כי זו איננה גבוהה כלל, בניגוד למה שקבע בית משפט קמא. בעניין זה הדגיש העורר כי למתלון כלל לא נגרמו נזקים משמעותיים כתוצאה מהאירוע שבגינו הוא נעצר, וכי אירוע זה אף אינו נופל לגדרה של חטיפה במובנה הרגיל, מאחר שהמתלון עלה לרכב ללא כל כפיה או אלימות ועזב את מקום האירוע בעודו עומד על רגליו. בהקשר זה הפנה אותי העורר לאמור בהחלטת השופט ד' פיש שניתנה ביום 14.8.2019 בגדרו של מ"ת 4646-08-19 (מחוזי חיפה), ובה נאמר, בין היתר, כי תקיפת המתלון ותוצאותיה לא היו חמורות מאד וכי "קיים ספק רציני ביחס לשאלה האם הופעלה תרמית כלפי המתלון עת שהוא עלה לרכבם [של העורר והאחרים - א.ש.] ונסע עמם". העורר מודע לכך שטענתו האחרונה נוגדת את הודאתו הפורמלית בדבר קיומן של ראיות לכאורה; ועל כן ביקש ממני כי אעמיד את המהות והצדק לפני הפרוצדורה המשפטית.

7. לאור כל האמור, טען העורר כי שחרורו לחלופת מעצר באום אל פאחם - מקום המרוחק מבית המתלון - תאין כל מסוכנות הנשקפת ממנו; ולשם תמיכה בעמדתו זו הוא הצביע על שורה של החלטות שבית משפט זה נתן בענייני מעצר. בהקשר זה, חזר העורר והדגיש כי אין לו עבר פלילי וכי הוא אדם שחי חיים נורמטיביים אשר כוללים לימודים תיכוניים אותם הוא סיים בהצלחה רבה.

8. יצוין, כי לטענות האמורות הוסיף העורר טרזניה בדבר אכיפת חוק בררנית: לדבריו, מעורב נוסף בפרשה, אותו ידיד של המתלון ("ידיד" - בלשון סגי נהור) איננו נמנה עם הנאשמים בתיק.

9. מנגד, המשיבה סומכת את ידיה על ההחלטה קמא ועל נימוקיה. לטענתה, העורר אינו יכול לחזור בו במסגרת הערר הנוכחי מהסכמתו בדבר קיומן של ראיות לכאורה, שממילא קיימות ומסבכות אותו בעבירות בהן הוא מואשם. כמו כן טוענת המשיבה, כי העורר שייך את עצמו במעשיו לקבוצת פשע אשר ביצעה במתלון עבירות חמורות; ובכך די כדי לעצרו עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח בהישען על חזקת, המסוכנות ואף בלעדיה.

10. במלוא הכבוד לטענות העורר - אין בידי לשנות את התשתית העובדתית שעליה עומדת ההחלטה קמא; וכוונתי היא לא רק לראיות המאמתות לכאורה את האמור בכתב האישום ולאופן שבו הן פורשו על ידי השופט ד' פיש בתיק אחר, אלא גם לאמור בתסקיר המעצר שנתן שירות המבחן ביום 25.7.2019. בתסקיר זה הודגש כי העורר מתקשה "להעריך באופן חד משמעי את רמת הסבירות להישנות עבירות דומות בעתיד", על רקע המתיחות שקיימת בין העורר וחבריו לבין המתלון; וכי העורר הותיר עמימות באשר למסוכנות הנשקפת ממנו. ברי הוא, כי מדובר בתשתית עובדתית שכמה ממרכיביה לוטים בערפל. כדי להסיר ערפל זה חייב העורר להגיש בקשה לעיון חוזר לבית משפט קמא. בערר הנוכחי לא אוכל להכריע אלא על יסוד התשתית העובדתית הקיימת - הן ביחס לראיות לכאורה, שלגבי קיומן ניתנה, כאמור, הסכמה פורמלית על ידי העורר, והן בנוגע לעניינים כמו מסוכנות, מצב המתלון וחלופת מעצר. תשתית עובדתית זו איננה תומכת בשחרורו של העורר לחלופת מעצר, אלא להיפך; ובהיצמדתי אליה, אין בידי אלא לדחות את עררו.

11. הנני דוחה אפוא את הערר בכפוף לאמור בפסקה 10 לעיל בנוגע לצורך בעיון חוזר.

ניתנה היום, י"ט באב התשע"ט (20.8.2019).

ש ו פ ט
